

Procedury podejmowania interwencji

I. Przemoc rówieśnicza

Standardy dotyczące przeciwdziałania przemocy rówieśniczej

1. Prowadzenie min. co 2 lata diagnozy czynników ryzyka i chroniących, również w aspekcie określenia zakresu i rodzaju problemu związanego z przemocą wśród małoletnich, a następnie ewaluowanie programu profilaktycznego jednostki w oparciu o uzyskane wyniki diagnozy.
2. Oddziaływaniami objęci są również rodzice, opiekunowie prawni, których edukuje się na temat obserwowania niepokojących objawów, mogących świadczyć o doświadczeniu przemocy i możliwych sposobach reagowania, w tym prawnych.

Zasady interwencji dla dzieci, będących świadkiem lub ofiarą przemocy rówieśniczej

1. Jak najszybciej należy powiadomić dorosłego pracownika jednostki, informując także o swoich podejrzeniach, że ktoś z małoletnich doznaje przemocy. Jeśli zdarzenie jest niebezpieczne, a w pobliżu nie ma nikogo dorosłego, bezzwłocznie należy zadzwonić pod numer alarmowy 112.
2. Osobie poszkodowanej powinno się okazać wsparcie poprzez życzliwe słowa, okazywanie empatii i wyrażanie dezaprobaty dla osób stosujących przemoc, absolutnie nie przyłączając się do dokuczania i rozpowszechniania hejtu.

Standardy dla rodziców i opiekunów prawnych małoletnich doświadczających przemocy

1. Dziecku okazuje się bezgraniczne zrozumienie, nie komunikując mu, że mogło przyczynić się swoim zachowaniem do tego, że stało się ofiarą zachowań przemocowych, a podkreślając, że to zachowanie sprawcy jest nieakceptowane.
2. Rodzice/ prawni opiekunowie informują jednostkę, jeśli ich dziecko jest ofiarą lub sprawcą przemocy rówieśniczej, aktywnie współpracując z personelem w celu rozwiązania problemu.
3. W przypadku gdy dziecko stało się poszkodowane zachowaniem, które ścigane jest z oskarżenia prywatnego, rodzice / opiekunowie prawni podejmują z jednostką i szkołą dziecka właściwe kroki prawne.

Standardy interwencji podejmowane przez personel GOK i GBP w Dywitach

1. Personel bezwzględnie przestrzega zasad jednostki w zakresie zgłaszania incydentów przemocy.
2. Interwenujący pracownik musi zadbać o bezpieczeństwo dziecka i odseparować go od agresora, jeśli zdarzenie przemocowe trwa.
3. Ujawniający przemoc pracownik sporządza notatkę opisującą uzyskane informacje lub przebieg zdarzenia, celem przekazania jej osobie odpowiedzialnej za rejestrowanie zdarzeń i realizowanie Standardów.
4. O zdarzeniu poinformowany zostaje instruktor lub dyrektor, którzy przeprowadzają rozmowę z małoletnimi, a następnie kontaktują się z ich rodzicami/ prawnymi opiekunami.
5. W przypadku zdarzenia, w wyniku którego doszło do uszczerbku na zdrowiu, wykorzystania seksualnego i/lub innych zachowań wyczerpujących znamiona przestępstwa ściganego z urzędu, informowany jest dyrektor jednostki, który powiadamia Policję (interwencyjnie, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie i/lub gdy rodzice odmawiają przyjazdu) lub sądu rodzinnego (wysłanie zawiadomienia o możliwości popełnienia czynu karalnego/ przestępstwa).
6. W przypadku zdarzenia incydentalnego (popchnięcie, szturchnięcie, ośmieszenie, niestosowny komentarz) instruktor lub dyrektor wraz z małoletnimi, rodzicami i szkołą opracowują działania naprawcze i rozważają zastosowanie kary statutowej. W przypadku kolejnego zdarzenia z udziałem tych samych osób, należy zastosować środek oddziaływania wychowawczego lub powiadomić sąd rodzinny (postępowanie o demoralizację lub wgląd w sytuację rodzinną u dziecka poniżej 10 roku życia).

II. Przemoc domowa (krzywdzenie dziecka w rodzinie)

1. W przypadku uzyskania przez pracownika podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony lub zaniedbywany przez rodziców, ma on obowiązek przekazania tej informacji dyrektorowi oraz sporządzenia notatki służbowej. Oznakami przemocy mogą być dostrzeżone przez instruktorów ślady pobicia, unikanie sytuacji odsłaniania ciała przy przebieraniu się, noszenie długich rękawów/ nogawek bez względu na warunki pogodowe itp., ale też dostrzegalne zmiany w zachowaniu małoletniego.
2. Instruktor lub Dyrektor GOK Dywity organizuje spotkanie z rodzicami małoletniego, którego podejrzenie dotyczy, przekazując im uzyskane informacje, dostępne formy pomocy dla rodziny w kryzysie oraz w przypadku potwierdzenia zgłoszenia, o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/ policja, sąd rodzinny, procedura „Niebieskie Karty”, ośrodek pomocy społecznej). Spotkanie jest protokołowane przez instruktora lub inną osobę reprezentującą jednostkę.
3. Jeśli zgłoszenie potwierdziło się, a sprawcą jest jeden z rodziców, w obecności drugiego z rodziców, innej osoby najbliższej dla małoletniego lub pełnoletniej osobie wskazanej przez małoletniego, instruktor lub osoba reprezentująca jednostkę przekazuje informacje odpowiednim służbom.

4. Całość podjętych działań dokumentowana jest w formie protokołów i notatek służbowych, które udostępnione są na żądanie instytucji prowadzącej postępowanie karne. Tworzona jest także karta przebiegu interwencji.
5. W sytuacji stwierdzenia, że zgłoszenie jest bezzasadne i nie dochodzi do krzywdzenia dziecka, dyrektor jednostki lub inna osoba uczestnicząca w spotkaniu, o którym mowa w ust. 2, sporządza notatkę z zakończenia procedury, przy czym zalecane zostaje dalsze obserwowanie sytuacji małoletniego.
6. W przypadku braku współpracy ze strony rodziców, opiekunów prawnych, niewywiązywania się z założeń planu pomocy, unikanie kontaktu z pracownikami jednostki, dyrektor pisemnie wnioskuje do sądu rodzinnego o wgląd w sytuację rodzinną, przekazując poczynione ustalenia.
7. Instruktor wspólnie z dyrektorem opracowuje plan wsparcia małoletniego, w którym zawarte zostają wskazania dotyczące podjęcia przez jednostkę działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa, oferowane dziecku i jego rodzicom.

III. Krzywdzenie wychowanka przez pracownika jednostki

1. Osoba, która uzyskała informacje, że małoletni jest krzywdzony przez pracownika przekazuje je dyrektorowi GOK Dywity, instruktorowi lub innej osobie wyznaczonej do zgłaszania incydentów (zgodnie z rozdziałem 5 Standardów Ochrony Małoletnich) wraz ze sporządzoną notatką służbową. Notatka służbowa może mieć formę pisemną lub elektroniczną.
2. W przypadku gdy zagrożone jest życie lub zdrowie małoletniego, niezwłocznie przez osobę ujawniającą krzywdzenie, powiadamiana jest Policja, a w zgłoszeniu podawane są dane osoby zgłaszającej, dane małoletniego oraz dane osoby podejrzanej o krzywdzenie, a także wszystkie znane fakty w sprawie. Osoba zawiadamiająca w tej sytuacji wypełnia również kartę przebiegu interwencji.
3. Dyrektor natychmiastowo odsuwa pracownika od wszelkich form kontaktu z małoletnimi (nie tylko pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy i wzywa osobę, której dotyczy zgłoszenie na rozmowę wyjaśniającą, sporządzając protokół z przebiegu spotkania.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony dyrektora jednostki, działania interwencyjne działania prowadzi osoba wskazana w rozdziale 1 ust. 5 Standardów Ochrony Małoletnich.
5. Podczas spotkania omówiona zostaje sytuacja dziecka i zasadności podejrzeń, a także wypracowany zostaje sposób postępowania w tej sytuacji. W protokole ze spotkania zawarte zostają opracowane wnioski i postanowienia.
6. W przypadku potwierdzenia podejrzeń, poinformowani o zdarzeniu zostają rodzice, krzywdzonego małoletniego oraz pisemnie odpowiednie służby (Policja/prokuratura), składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa. Opracowywany jest plan wsparcia małoletniego, z którym zapoznawany jest małoletni i jego rodzice/ opiekunowie prawni.

7. W przypadku ustalenia że zachowania pracownika związane są np. ze stosowaniem krzyku w kierunku dziecka albo niestosownych komentarzy, dyrektor przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z pracownikiem, a jeśli nie przyniesie ona skutków, podejmuje się kroki zgodne z kodeksem pracy i innymi przepisami prawa.

IV. Dziecka molestowane seksualnie

Czyny zabronione i przepisy chroniące dzieci przed wykorzystywaniem seksualnym to m.in.:

- art. 197 Kodeksu karnego (dalej: kk)- zgwałcenie,
- art. 198 kk- wykorzystywanie seksualne dziecka na skutek jego bezradności i/lub niepoczytalności,
- art. 199 kk- nadużycie stosunku zależności dziecka od innej osoby lub wykorzystanie krytycznego położenia dziecka w celach seksualnych,
- art. 200 kk- kontakt seksualny z dzieckiem poniżej 15 roku życia,
- art. 200a kk- grooming- nawiązywanie z dzieckiem do 15 roku życia kontaktu przy użyciu nowych technologii w celu spotkania i nakłonienia dziecka do obcowania płciowego lub w celu produkowania lub utrwalania treści o charakterze pornograficznym za pomocą groźby, wprowadzenia dziecka w błąd, wyzyskania błędu albo wykorzystania jego niezdolności do należytego pojmowania sytuacji.
- art. 202§ 3-5 kk- pornografia z udziałem dzieci.

W sytuacji podejrzenia, że małoletni został pokrzywdzony którymś z wymienionych wyżej przestępstw należy bezzwłocznie zawiadomić organy ścigania o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka.

Zawiadomienie należy złożyć do instytucji właściwej ze względu na miejsce popełnienia przestępstwa.

Zawiadomienie składa osób uprawniona do reprezentowania zawiadamiającej instytucji, zgodnie z ustaleniami z rozdziału 5 Standardów.

Złożenie zawiadomienia powinno nastąpić nawet bez uzyskania zgody rodziców/ opiekunów prawnych małoletniego pokrzywdzonego. Poinformowanie ich o działaniach instytucji zależy od woli instytucji składającej zawiadomienie.

Wcześniej należy zorganizować spotkanie z rodzicami/ opiekunami prawnymi małoletniego, którego celem będzie poinformowanie o uzyskanych informacjach lub o zaobserwowanym zachowaniu i wypowiedziach małoletniego, wskazujących na doświadczenie wykorzystywania seksualnego, a także wskazanie rodzicom/ opiekunom prawnym, miejsc świadczących pomoc osobom pokrzywdzonym przestępstwem. Rodziców należy poinformować o obowiązku podjęcia interwencji prawnej i wspólnie ustalić plan pomocy

małoletniemu (zapewnienie mu bezpieczeństwa, ewentualne skierowanie do specjalistycznej placówki wsparcia). W sytuacji podejrzenia, że sprawcą wykorzystywania seksualnego dziecka jest jego rodzic/ opiekun prawny, do udziału w spotkaniu powinien zostać zaproszony rodzic/ opiekun prawny niekrzywdzący.